

Referat fra møde i Vildtforvaltningsrådet onsdag den 13. december 2023, Vester Voldgade 123, 1552 København

---

Fra Vildtforvaltningsrådet (VFR) deltog

Jan Eriksen	Formand
Henrik Bertelsen	Landbrug & Fødevarer, LF (næstformand)
Helle Reedtz-Thott	Landbrug & Fødevarer, LF
Michael Carlsen (vikar for Maria Vang Johansen)	Dyrenes Beskyttelse, DB
Flemming Torp	Friluftsrådet, FR
Peter A. Busck	Dansk Skovforening, DS
Claus Lind Christensen	Danmarks Jægerforbund, DJ
Louise Holst Hemmingsen Villumsen	Danmarks Naturfredningsforening, DN
Knud Flensted (vikar for Egon Østergaard)	Dansk Ornitologisk Forening, DOF

Fra Aarhus Universitet deltog

Ole Roland Therkildsen

Fra Naturstyrelsen deltog

Rasmus Ahlmann Nielsen (ved punkt 10)

Rune Juelsborg Karsten (ved punkt 10)

Fra Miljøstyrelsen (MST) deltog

Kontorchef Jens Skovager Østergaard

Funktionsleder Camilla Uldal

Fra Miljøministeriets departement (MIM) deltog

Kontorchef Charlotte Brøndum

Teamleder Marie Dahl Kongerslev

Sekretær for Vildtforvaltningsrådet Lasse Zöga Diederichsen

1. Godkendelse af dagsorden	2023-04-01
Dagsordenen blev godkendt.	
2. Etik og jagt (hegn og jagtpraksis)	2023-04-02 2023-04-03
<p><u>Ramme:</u> Hegn: Henrik Bertelsen (LF) meddelte, at arbejdsgruppen om hegn, der blev nedsat ved seneste møde i Vildtforvaltningsrådet med DJ, LF, DS og DB, endnu ikke har mødtes. Henrik Bertelsen fortalte, at i lyset af, at der kommer flere hegn i landskabet, kan der være udfordringer med vildtets frie bevægelighed, og arbejdsgruppen skal primært fokusere på fakta om hegn og hegning. Arbejdsgruppen igangsætter arbejdet nu.</p> <p>Jagtpraksis: Jan Eriksen og Claus Lind Christensen (DJ) havde udarbejdet et papir om jagtpraksisser, bl.a. med et forslag om at VFR kan nedsætte en arbejdsgruppe, som først skal kortlægge de faktiske tilstande for de forskellige jagtpraksisser.</p>	
<p>Drøftelse: Hegn: Flemming Torp (FR) fortalte, at FR har samlet en række dokumenter om hegn, hvori der bl.a. indgår en oversigt over de juridiske rammer. Jan Eriksen sagde, at det er op til arbejdsgruppen at beslutte sig for, hvordan de ønsker at tilgå spørgsmålet om hegning. Knud Flensted (DOF) fremhævede, at DOF også ønsker, at arbejdsgruppen skal beskæftige sig med jagtudøvelse, hvor jægere befinder sig meget tæt på hegn (hegnsjagt). Louise Holst Hemmingsen Villumsen (DN) tilkendegav, at DN ønsker klarhed over de væsentlige etiske udfordringer, der ikke bliver adresseret for nuværende bl.a. vedr. hegn, men også helt generelt. Jan Eriksen svarede, at VFR har en oversigt over de emner, som Rådet vil beskæftige sig med fsva. etik og jagt.</p> <p>Jagtpraksis: Knud Flensted (DOF) ønskede, at VFR skal diskutere mere konkrete problemstillinger ift. jagtpraksisser, eksempelvis motorbådsjagt, fodring samt forstyrrelses effekter på vilde dyr fra forskellige jagtformer. Peter A. Busck (DS) fandt, at notatet om jagtpraksisser skulle beskrive, at der hvert fjerde år er en grundig revision af jagttiderne, hvor etikken også er inkluderet. Han understregede, at der også er udfordringer med at inddrage alle jægere i debatten om etik og jagt, da ikke alle jægere er repræsenteret af DJ. Flemming Torp (FR) mente, at dokumentet om jagtpraksisser var et godt grundlag for det videre arbejde, og understregede, at spørgsmål om social kontrol skal inddrages i arbejdet med etik og jagt. Claus Lind Christensen (DJ) bekræftede, at social kontrol er et reelt element, som skal indgå i arbejdet med etik og jagt. Men han understregede, at den gældende jagtlovgivning også fungerer som en slags social kontrol. Jan Eriksen bekræftede, at han vil udsende oversigten over arbejdsprogrammet for etik og jagt. Han ville dertil komme med en særskilt beskrivelse af, hvad begrebet social kontrol skal betyde for VFR. Dertil fortalte han, at spørgsmålet om forstyrrelser af vilde dyr ikke i særdeleshed skal drøftes i VFR. Dog vil Rådet diskutere forstyrrelser i forbindelse med jagt. Han mente, at VFR nu har fået nogle budskaber som er ret klare ift. jagtpraksisser. Først skal de etiske elementer diskuteres, og dernæst kan Rådet tale om holdninger. Jan Eriksen konkluderede, at han ville udarbejde et nyt papir om etik og bekræftede, at VFR som en start skal beskæftige sig med to emner: hegning og</p>	

<p>jagtpraksisser. Arbejdet skal foregå i de respektive arbejdsgrupper. Papiret for jagtpraksisser skal genbesøges og arbejdsgruppen om hegn skal påbegynde sit arbejde. De to grupper skal fremlægge dokumenter på VFR-mødet i marts 2024.</p>	
<p>3. Jagttider for hind, då og kalve</p>	<p>2023-04-04</p>
<p><u>Ramme:</u> Jan Eriksen orienterede om, at DN har meddelt, at DN fremover alene vil repræsentere egen organisation i Den Nationale Hjortevildtgruppe. Hvilket betyder, at DN ikke længere ønsker at repræsentere FR og DB i Den Nationale Hjortevildtgruppe. Den Nationale Hjortevildtgruppe, der er sammensat af repræsentanter fra DJ, L&F, DS og DN, vil udarbejde et nyt kommissorium, som skal drøftes på VFR-mødet i marts 2024. Jan Eriksen vil drøfte kommissoriet med FR og DB, som ikke længere vil være repræsenterede af DN i Den Nationale Hjortevildtgruppe.</p> <p>Jan Eriksen oplyste, at der afholdes et 2-dages kollokvium i april om adaptiv forvaltning med deltagelse af den nationale hjortevildtgruppe og de regionale hjortevildtgrupper.</p> <p>Jan Eriksen meddelte endvidere, at Den Nationale Hjortevildtgruppe har modtaget indstillinger fra de regionale hjortevildtgrupper fsva. jagttiderne for hind, då og kalve. Den Nationale Hjortevildtgruppe har bearbejdet indstillingerne og nu fremlægges en indstilling til VFR. Det ønskes, at jagttiderne for hind, då og kalve vurderes igen i den store jagttidsrevision i 2026.</p>	
<p>Drøftelse: Flemming Torp (FR) mente, at den fremtidige forvaltning af hjortevildtet ikke nødvendigvis skal foregå udelukkende med frivillige virkemidler, set i lyset af den opgave, som VFR fik stillet af ministeren om at fremkomme med en ny model for forvaltningen af hjortevildtet. Derfor er der brug for ændrede jagttider. Peter A. Busck (DS) spurgte, om DN, DB og FR <i>kun</i> kan støtte arbejde i VFR, hvis der absolut indgår forslag om ændringer af regler i indstillingen fra VFR. Flemming Torp (FR) svarede, at det ikke er afgørende for DN's, FR's og DB's deltagelse i indstillingen, at der er forslag om ændring i lovgivning. Henrik Bertelsen (LF) fortalte, at LF ikke tror på, at udfordringerne med hjortevildtet kan løses med frivillighed alene. Jan Eriksen fortalte, at VFR kan udarbejde et katalog af virkemidler til håndtering af hjortevildtet. Derefter konkluderede han, at der var opbakning i VFR til indstillingen fra Den Nationale Hjortevildtgruppe om ændring af jagttider for hind, då og kalve.</p>	
<p>4. Igangsættelse af jagttidsforhandlingerne for den næste store jagttidsrevision</p>	<p>2023-04-05 2023-04-06 2023-04-07</p>
<p><u>Ramme:</u> Jan Eriksen fortalte, at VFR skal igangsætte arbejdet med den næste gennemgang af jagttiderne.</p>	
<p>Drøftelse: Jan Eriksen meddelte, at arbejdsgruppen skal se på kommissoriet, princippapiret og flow-papiret for fastsættelse af jagttiderne med henblik på fremlæggelse på Rådets møde i marts 2024. Arbejdsgruppen ledes af Henrik Bertelsen (LF), som nævnte, at vildtskadebekendtgørelsen også kan revideres i sammenhæng med jagttidsbekendtgørelsen. Han påpegede, at VFR bør drøfte, om der alene skal ske en</p>	

<p>konsekvensrettelse af vildtskadebekendtgørelsen eller om bekendtgørelsen skal revideres mere generelt.</p> <p>Knud Flensted (DOF) tilkendegav, at der også var arter i vildtskadebekendtgørelsen, som man ønskede en mere konkret vurdering af.</p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) påpegede, at arbejdsgrupperne skal være færdige i god tid, så bekendtgørelserne kan træde i kraft i juli 2026. Dvs. at der skal være en endelig indstilling fra arbejdsgruppen til VFR i december 2025.</p> <p>Jan Eriksen fortalte, at EU-Kommissionen vil se på 30 fuglearter fsva. om der er grundlag for jagt. Blandt disse indgår fem jagtbare arter. EU-Kommissionen forventes at spille ind med et forslag til, hvordan jagten skal/kan foregå på disse arter.</p> <p>Camilla Uldal (MST) bekræftede, at EU-Kommissionen ser på 30 arter, der alle er jagt på (ikke nødvendigvis i Danmark) og er i tilbagegang. EU-Kommissionen forventes at fremsætte forslag/anbefalinger om, at der skal laves forvaltningsplaner for de pågældende arter.</p> <p>Jan Eriksen bekræftede, at arterne, som EU Kommissionen undersøger, bør indgå i DCE's arbejde med det biologiske grundlag for jagttiderne, og at VFR-organisationerne senest den 15. januar 2024 skal indsende deres ønsker til de arter, de mener skal indgå i arbejdet med opdatering af jagttiderne. Ole Roland Therkildsen (DCE) bekræftede, at DCE godt kan undersøge disse arter.</p>	
5. Status for jagttegnsmidlerne	
<p><i>Ramme:</i></p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) gav en status for jagttegnsmidlerne. Der er kommet mange forslag til projekter i den igangværende projektrunde, som jagttegnsmidlerne kan finansiere. MST skal undersøge, hvilke projekter, der skal prioriteres. MST forventer et mindre fald i indtægten fra jagttegnsafgiften. Dette er en generel trend fra år til år.</p>	
6. Markvildtindsatsen (levestedsindsatsen)	2023-04-08 (eftersendes)
<p><i>Ramme:</i></p> <p>Jan Eriksen fortalte, at VFR har sendt ministeren en indstilling om levestedsindsatsen, som hele VFR med undtagelse af DN har tiltrådt. VFR anbefaler bl.a., at indsatsen skal sikre, at der sker forbedringer af levestederne i det åbne land. VFR ønsker, at indsatsen skal koordineres med landbruget.</p>	
7. Beretning fra Reservatudvalget	
<p><i>Ramme:</i></p> <p>Christian Hjorth, formand i Reservatudvalget, fortalte om udvalgets arbejde i 2023. Udvalget har undersøgt reservaterne i Horsens Fjord, Mariager Fjord og to andre små områder. Reservatudvalget har valgt en række områder at beskæftige sig med i den nærmeste fremtid, bl.a. Vadehavet, hvor de ønsker, at reglerne ikke overføres fra Miljøministeriet til andre ministerier. Reservatudvalget ønsker, at der er et bedre kortmateriale til de enkelte reservater, og foreslår, at der bruges midler fra jagttegnsmidlerne til at udvikle bedre kortmateriale fx via en app, så det bliver klart og tydeligt, hvor og hvornår man må færdes i særlige områder.</p>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) fortalte om arbejdet med revision af bekendtgørelserne for vildtreservaterne, bl.a. Vadehavet. MST sørger for, at der er den nødvendige juridiske bistand ved revisionen af bekendtgørelserne. MST arbejder med kortbilagene og er i dialog med Naturstyrelsen om udarbejdelse af nye kortbilag. MST vil altid anbefale, at jægere orienterer sig i reglerne for det område, hvor man skal gå på</p>	

jagt. Dertil tilføjede han, at den ydre afgræsning af de enkelte vildtreservater kan ses i §3-appen.

Claus Lind Christensen (DJ) udtrykte bekymring ift. fremdriften i revision af vildtreservaterne og bekendtgørelserne. Han spurgte til Odense Fjord, hvor det lader til, at der er et stærkt ønske om at få revideret bekendtgørelsen. Jægerne ønsker at have bedre overblik over, hvor og hvordan man må færdes i vildtreservaterne. **Christian Hjorth** svarede, at vildtreservatet i Odense Fjord er blandt dem, som Reservatudvalget ønsker at prioritere.

Knud Flensted (DOF) udtrykte også et ønske om bedre fremdrift i revisionen af vildtreservaterne. DOF mener også, at kortbilagene på retsinformation og på hjemmesiden skal forbedres, og er enige i, at regler i bekendtgørelserne for de enkelte vildtreservater ikke skal overføres fra Miljøministeriet til andre ministerier (det gælder bl.a. forbuddet mod maskinelt optag af muslinger i vadehavsbekendtgørelsen).

Flemming Torp (FR) var enig i, at det bør være nemmere at tilgå information om, hvad man må i de enkelte vildtreservater.

Jan Eriksen konkluderede, at VFR er opmærksomme på revisionen af vildtreservaterne.

8. Ulvegruppen

Ramme:

Jan Eriksen fortalte, at der på finansloven for 2024 samlet er afsat 20,2 mio. kr. over en fireårig periode til ulveforvaltningen, og at ulveovervågningen fortsætter.

Ulvegruppen er opmærksomme på det internationale arbejde om ulve især fsva. EU-Kommissionen. Dertil orienterede han om, at flere af VFR's forslag til indsatser om ulveforvaltningen fra deres forslag til forvaltningsplan for ulve allerede er blevet implementeret.

Drøftelse:

Peter A. Busck (DS) fortalte, at der er eksempler på, at ulven i bl.a. Store Vildmose tager mange kronkalve årligt. Ulvens fødeindtag af eksempelvis kronvildt kan være en udfordring for prisfastsættelsen af jagtlejen.

Louise Holst Hemmingsen Villumsen (DN) spurgte om ulvegruppen ville drøfte en revision af ulveforvaltningsplanen. **Jan Eriksen** svarede, at forvaltningsplanen i sig selv er adaptiv, hvilket betyder at man arbejder med den løbende.

Claus Lind Christensen (DJ) spurgte, om der er flere midler fra jagttegnsmidlerne til hegning fsva. forvaltning af ulve. DJ mener, at jagttegnsmidlerne ikke skal bruges til hegning for at undgå ulveangreb.

Jens Skovager Østergaard (MST) forklarede, at den danske bestand af ulve ikke umiddelbart kan reguleres, da den ikke kan opretholde sig selv, uden at der kommer ulve ind over grænsen fra Tyskland.

Peter A. Busck (DS) påpegede, at man bliver nødt til igen at forholde sig til, hvor mange ulve, der ifølge den første forvaltningsplan er estimeret plads til i Danmark. Her er nævnt op til 10 ulvepar på landsplan.

Charlotte Brøndum orienterede om, at Danmark pt. intervenserer til fordel for Østrig i en EU domstolssag om regulering af ulve.

9. Faldvildtundersøgelserne

Ramme:

Camilla Uldal (MST) orienterede om aftalen vedr. faldvildtundersøgelserne, hvor der pt. er lavet en aftale med Københavns Universitet frem til udgangen af 2024 med henblik på at give mulighed for, at MST i samarbejde med Vildtforvaltningsrådet kan drøfte fremtiden for faldvildtundersøgelserne.

Drøftelse:

Claus Lind Christensen (DJ) fortalte, at DJ bl.a. ønsker, at der skal være uddannelse af jægere ift. faldvildt, og at arbejdet med faldvildtet skal danne grundlag for forskellige undersøgelser om vildtets sundhed. DJ kan evt. bidrage med indsamlingen af vildtet ift. logistikken.

Knud Flensted (DOF) mente, at den vigtigste del i faldvildtundersøgelserne er obduktionen af mistænksomme dødsfald hos bl.a. rovfugle. I den forbindelse er logistikken også vigtig for at gøre arbejdet mere systematisk og strømlinet. **Peter A. Busck** (DS) var enig i, at faldvildtundersøgelserne også er vigtige ift. faunakriminalitet, men også generelt for bestandsovervågning.

Camilla Uldal (MST) nævnte, at MST vil gå i dialog med VFR-organisationerne om sagen.

10. Vilkårene ved tilladelse til regulering af skadevoldende vildt

2023-04-09

Ramme:

Rasmus Ahlmann (NST) gav et oplæg om forudsætningerne for tilladelser til at regulere skadevoldende vildt (at vildt gør skade) og vilkårene (at man har forsøgt at benytte afværgemidler). NST laver ad hoc stikprøvekontroller af tilladelserne, som gives på de forskellige arter. I stikprøvekontrollerne kan det ses, at der har været omfattende udfordringer med efterlevelse af vilkårene ved tilladelse til regulering af skadevoldende vildt. NST kan rådgive den enkelte person om, hvordan vilkårene for tilladelserne kan efterleves. NST kan også tilbagekalde tilladelserne, hvis der ikke er forsøgt afværgemidler, eller hvis der slet ikke er grundlag for reguleringstilladelser. NST har udarbejdet et katalog over afværgemidler, der kan bruges som rettesnor ift. håndtering af skadevoldende vildt.

Drøftelse:

Helle Reedtz-Thott (LF) spurgte, om de personer, der ikke overholder vilkårene for tilladelserne, har en forklaring. **Rasmus Ahlmann** (NST) svarede, at landmænd kan have en forudindtaget opfattelse af, at afværgemidler ikke virker og derfor ikke ønsker at forsøge, endvidere kan der være folk, der misbruger reguleringstilladelser som jagt.

Henrik Bertelsen (LF) sagde, at LF vil tage fat i problematikken om overholdelse af reglerne for regulering af skadevoldende vildt. Dertil pointerede han, at det kan være vanskeligt at vurdere, hvornår der er tale om ”omfattende skader”. **Rasmus Ahlmann** (NST) svarede, at NST ikke forholder sig til spørgsmålet om ”omfattende skader”. **Rune Karsten** (NST) tilføjede, at det er en kompliceret sag. Fsva. vildtafværgemidler svarede han, at man ikke altid kan konstatere, om der har været brug af afværgemidler eller ej. **Knud Flensted** (DOF) bemærkede, at DOF er bekymrede over, om reguleringstilladelserne misbruges til at gå på jagt, og at der er tilfælde, hvor der gives tilladelse, uden at det er velbegrundet (f.eks. kragefugle i byzone og rågejagt, hvor der hverken er seriøse støjgener eller landbrugsskader). **Jens Skovager Østergaard** (MST) svarede, at MST er opmærksomme på, hvordan tilladelserne til regulering bruges. Han fremhævede også, at MST kan gå videre i tilfælde, hvor der er grove overtrædelser af reguleringstilladelserne. Dertil påpegede han, at MST er opmærksomme på, at reguleringstilladelse ikke giver ret til at gå på reel jagt.

Peter A. Busck (DS) spurgte om der er steder i vildtskadebekendtgørelsen, der kan forbedres, samt om man kan være mere præcis i ansøgningen om, hvad der kan kontrolleres, så folk overholder reglerne. **Rune Karsten** (NST) bekræftede dette.

Flemming Torp (FR) spurgte, om NST har oplevet, at ansøgere synes, at det er vanskeligt at bruge ansøgningssystemet. **Rasmus Ahlmann** (NST) svarede, at NST kun har fået ganske få henvendelser om dette.

<p>Jan Eriksen konkluderede, at det er positivt med NST's konstruktive tilgang til rådgivning om vilkårene for reguleringstilladelser. Dertil påpegede han, at VFR kan se på, hvordan vildtskadebekendtgørelsen kan forbedres ift. vilkår og rammer for regulering, når bekendtgørelsen skal justeres på ny.</p>	
11. Meddelelser	
<p>Status på bekendtgørelser</p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) fortalte, at bekendtgørelse om våben og ammunition der må anvendes til jagt m.v. har været i EU-notificering (buejagt på større hjortevildt), men at der ikke kom bemærkninger, der forlængede processen. Bekendtgørelsen trådte i kraft 1. januar 2024. Dertil nævnte han, at bekendtgørelsen om vildtreservat i Mariager Fjord forventes at træde i kraft inden ynglesæsonen.</p>	
12. Orientering	
<p><u>Orientering fra formanden</u></p> <p>Jan Eriksen orienterede om sin deltagelse i en teknisk gennemgang for MOF af VFR's anbefalinger om hjortevildt, ulve, skarv, bramgås og sæl den 16. november 2023. I den tekniske gennemgang havde Jan Eriksen bl.a. fortalt om VFR's forslag til forvaltningsplan for ulv, om VFR's ønske om justerede jagttider for hjortevildtet, samt om regulering af bramgæs ved Københavns Lufthavn.</p> <p><u>Orientering fra rådsmedlemmerne</u></p> <p>Claus Lind Christensen (DJ) fortalte om undersøgelser for udbredelse af bl.a. kronvildt og dåvildt, som laves på baggrund af indberetninger af pattedyrstællinger.</p> <p>Knud Flensted (DOF) fortalte om et projekt, der skal køre de næste par år, vedr. opbygning af netværk, hvor herregårdsjægere, jægere og ornitologer samarbejder og laver fælles indrapporteringer af forskellige rovfugle samt information om kragefugle. Projektet er finansieret af 15. Juni Fonden.</p> <p><u>Orientering fra Miljøministeriet</u></p> <p>Knud Flensted (DOF) ønskede at høre om hold af hjemmehørende rovfugle i fangenskab. Charlotte Brøndum (MIM) svarede, at ministeren har svaret på et folketingsspørgsmål om emnet i oktober 2023.</p>	
13. Kommende møder	2023-04-10
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Jan Eriksen foreslog følgende mødedatoer, som VFR godkendte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mandag den 18. marts 2024, kl. 09:30-15:00 (i København) - Tirsdag den 11. juni 2024, kl. 10:00-16:00 (i Odense) - Torsdag-Fredag den 3. og 4. oktober 2024 (sted følger) - Torsdag den 5. december, kl. 10:00-16:00 (i København) 	
14. Eventuelt	
Intet eventuelt.	